

Checklist voor een gezond en duurzaam aanbod

Help jouw gasten gezonder en duurzamer kiezen! Hoe? Met de Richtlijn Eetomgevingen schuif je stap voor stap op naar de Schijf van Vijf en presenteer je gezondere en duurzamere keuzes opvallend. Met deze checklist breng je je voedingsaanbod in kaart. Daarnaast krijg je inzicht in wat gezondere en duurzamere keuzes zijn. Bepaal op basis daarvan je ambitie en vervolgstappen.

Voor wie is deze checklist?

Deze checklist is voor iedereen die aan de slag wil met het gezonder en/of duurzamer maken van het voedingsaanbod. Denk aan cateraars, horecamanagers of facilitair medewerkers.

Hoe werkt deze checklist?

Je vult de productgroepen in die voor jou van toepassing zijn. Heb je meerdere uitgiftepunten? Vul dan per uitgiftepunt de checklist in. Je ziet zo per productgroep waar kansen liggen. Wil je ook weten welke stappen je kan maken om de betere keuze te stimuleren en verder te verduurzamen? Vul dan de quick wins in en maak op basis van die uitkomsten een plan van aanpak.

Hulp nodig?

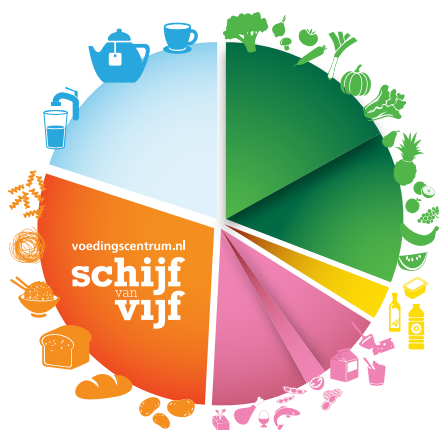
Wil je aan de slag maar heb je nog vragen? Stuur dan een mail naar eetomgeving@voedingscentrum.nl. Een Adviseur Eetomgevingen van het Voedingscentrum neemt graag contact met je op.

Schijf van Vijf, dag- en weekkeuzes

We maken in deze checklist per onderdeel onderscheid tussen:

- Schijf van Vijf-producten
- Dagkeuzes (iets kleins buiten de Schijf van Vijf)
- Weekkeuzes (wat groters buiten de Schijf van Vijf)

Producten die binnen de Schijf van Vijf vallen zijn altijd goed! Hoe meer je daarvan aanbiedt, hoe beter. Maar er zijn ook producten die buiten de Schijf van Vijf vallen, de dagkeuzes en weekkeuzes. Voor dagkeuzes geldt het advies voor consumenten er niet meer dan 3 tot 5 per dag van te nemen. En bij weekkeuzes niet meer dan 3 per week. Je helpt gasten betere keuzes te maken door te zorgen dat het aanbod Schijf van Vijf-producten en dagkeuzes aanzienlijk groter is dan het aanbod weekkeuzes.

Duurzaam en gezond gaan hand in hand

Een gezond en duurzaam aanbod betekent dat je vooral eten en drinken aanbiedt dat goed is voor mens én milieu. Alleen producten in de Schijf van Vijf heb je echt nodig, en belasten het milieu niet onnodig veel. Schuif je met je aanbod op richting de Schijf van Vijf, dan levert dat dus zowel gezondheids- als duurzaamheidswinst op. Dit kun je doen door bijvoorbeeld minder dierlijke producten en meer plantaardige opties aan te bieden, je aanbod aan weekkeuzes te verkleinen, minder voedsel te verspillen en door producten te kiezen met een topkeurmerk.

Wat is plantaardig?

Een plantaardig product houdt in dat de hoofd-ingrediënten afkomstig zijn van planten. Denk daarbij aan noten, peulvruchten, granen, groente en fruit. Meer plantaardig is goed voor mens en milieu. Ook bewerkte producten zoals sojadrink en kant-en-klare vleesvervangers kunnen plantaardig zijn.

Welke dranken bied je momenteel aan?

Betere keuze		
Weekkeuze	Dagkeuze	Schijf van Vijf
Koffie en thee	Koffie en thee	Koffie en thee
☐ Thee met veel volle melk zoals chai latte of matcha latte	☐ Thee met een scheut volle melk ☐ Thee met plantaardige drank zoals haverdrink, amandeldrink, rijstdrink en kokosdrink	☐ Thee, zoals groene thee, zwarte thee, rooibosthee en thee met een schijfje sinaasappel of citroen, munt en gember ☐ Thee met magere of halfvolle melk of met sojadrink, zoals chai latte of matcha latte
☐ Koffie met veel volle melk, zoals cappuccino, café latte, koffie verkeerd, latte macchiato en flat white ☐ Kookkoffie, ook wel Turkse of Griekse koffie genoemd ☐ Koffie uit een cafetière, ook wel French press genoemd ☐ (IJs)koffie met suiker	☐ (IJs)koffie met een scheutje volle melk, zoals een cortado of espresso macchiato ☐ (IJs)koffie met plantaardige drank, zoals een cappuccino, café latte, latte macchiato of flat white met haverdrink, amandeldrink, rijstdrink of kokosdrink	☐ Zwarte (ijs)koffie ☐ (IJs)koffie met magere of halfvolle melk of met sojadrink, zoals cappuccino, café latte, koffie verkeerd, latte macchiato en flat white
Water, frisdranken, sappen en alcohol(vrij)	Water, frisdranken, sappen en alcohol(vrij)	Water, frisdranken, sappen en alcohol(vrij)
☐ Limonade met suiker ☐ Sappen, zoals sinaasappelsap en appelsap ☐ Smoothies en knijpfruit ☐ Cola ☐ Sinas ☐ Cassis ☐ Tonic ☐ (Groene) ijsthee ☐ Ginger ale ☐ Ginger beer	☐ Cola light of zero, met of zonder smaakje ☐ IJsthee (groen) light of zero ☐ Sinas light of zero ☐ Cassis light of zero ☐ Vitaminewater ☐ Bitter lemon of tonic light of zero ☐ Limonade 0% suiker	☐ Kraanwater ☐ Kraanwater met een smaakje, zoals munt, aardbei, besjes of schijfjes komkommer, sinaasappel of citroen ☐ Mineraalwater ☐ Bruisend mineraalwater ☐ Bruisend mineraalwater met een smaakje, zoals munt of schijfjes komkommer, citroen of sinaasappel
☐ Energie- en sportdranken	☐ Sportdrink zero ☐ Energydrink light	
☐ Dranken met alcohol ☐ Alcoholvrije varianten	☐ Mocktails light of zero (0.0%) met niet meer dan 4 kcal per 100 ml	
Volg de richtlijnen alcoholbeleid van NOC NSF		

Betere keuze		
Weekkeuze	Dagkeuze	Schijf van Vijf
Zuivel- en plantaardige dranken <ul style="list-style-type: none"> ☐ Meer dan 150 ml plantaardige drank, zoals haverdrink, amandeldrink, rijstdrink en kokosdrink ☐ Volle melk ☐ (Half)volle chocolademelk en plantaardige chocodrink ☐ Melk- en yoghurt dranken of plantaardige dranken met bijvoorbeeld vanille- of vruchten-smaak, met suiker 	Zuivel- en plantaardige dranken <ul style="list-style-type: none"> ☐ 150 ml plantaardige drank, zoals haverdrink, amandeldrink, rijstdrink en kokosdrink 	Zuivel- en plantaardige dranken <ul style="list-style-type: none"> ☐ Magere of halfvolle melk ☐ Karnemelk ☐ Light chocolademelk en plantaardige chocodrink zonder suiker ☐ Sojadrink ☐ Magere of halfvolle melk- en yoghurt dranken of plantaardige dranken met bijvoorbeeld vanille- of vruchten- smaak, zonder suiker of met weinig suiker

Hulp nodig bij het invullen? Check of jouw product in de Schijf van Vijf staat met de Voedingscentrum-app 'Kies Ik Gezond'.

Hoeveel betere keuze* dranken bied je op momenteel aan?

- (Bijna) geen betere keuzes
- Minder dan de helft is een betere keuze
- Ongeveer de helft is een betere keuze
- Meer dan de helft is een betere keuze
- (Bijna) alleen betere keuzes

Hoeveel betere keuze* dranken wil je gaan aanbieden?

- (Bijna) geen betere keuzes
- Minder dan de helft is een betere keuze
- Ongeveer de helft is een betere keuze
- Meer dan de helft is een betere keuze
- (Bijna) alleen betere keuzes

* Betere keuzes zijn producten in de Schijf van Vijf en dagkeuzes

Aan de slag

Welke betere keuze drank(en) wil je toevoegen aan je assortiment en/of welke weekkeuze drank(en) wil je minder aanbieden:

5x quick wins voor een gezonder en duurzamer drankaanbod

Hieronder vind je 5 quick wins om je drankaanbod te verbeteren. Soms heeft een bepaalde quick win vooral gezondheidswinst, zoals het vervangen van volle melk door magere of halfvolle melk. En soms heeft een quick win vooral duurzaamheidswinst, zoals het aanbieden van kraanwater in plaats van flessenwater.

Vink bij de quick wins die je al toepast 'Doen we al' aan. Pas je ze nu nog niet toe, maar misschien wel in de toekomst? Vink dan 'Willen we doen' aan. Bij de quick wins die niet aansluiten op jouw locatie kun je kiezen voor 'Niet van toepassing'.

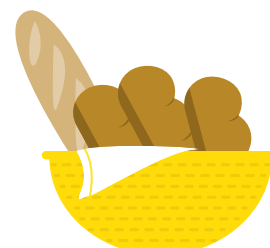
	Doen we al	Willen we doen	N.v.t.
1 Kraanwater is (gratis) beschikbaar.	☐	☐	☐
2 Het aanbod dranken bestaat (vooral) uit betere keuzes.*	☐	☐	☐
3 Koffie en thee heeft het Rainforest Alliance-keurmerk of het Fairtrade-keurmerk.	☐	☐	☐
4 Koemelk is biologisch en/of heeft het Beter Leven-keurmerk, het On the way to PlanetProof-keurmerk en/of het Climate Neutral Certified-keurmerk.	☐	☐	☐
5 Naast koemelk is er ook een plantaardige optie (bijvoorbeeld voor in de koffie), zoals sojadrink, haverdrink of amandeldrink.	☐	☐	☐

* Betere keuzes zijn producten in de Schijf van Vijf en dagkeuzes

Aan de slag

Heb je één of meerdere vinkjes gezet bij 'Willen we doen'? Vul dan in met welke quick win(s) je als eerst aan de slag wil en bespreek het binnen je organisatie.

Broodjes

Welke broodsoorten bied je momenteel aan?

Los brood	Betere keuze	
Weekkeuze	Dagkeuze	Schijf van Vijf
☐ Witbrood ☐ Wit stokbrood ☐ Witte pistolets ☐ Witte bagels ☐ Wit Turks brood ☐ Krentenbollen		☐ Bruin of volkoren brood ☐ Bruin of volkoren stokbrood ☐ Bruin of volkoren pistolets ☐ Bruin of volkoren bagels
		☐ Volkoren krentenbrood en mueslibrood
	☐ Crackers en beschuit van tarwebloem	☐ Volkorencrackers en volkorenbeschuit
☐ Croissants	☐ Rijstwafels, maïswafels, linzenwafels	☐ Rijstwafels, maïswafels, linzenwafels, met voldoende vezels
☐ Wraps en pitabroodjes van witte bloem		☐ Volkoren wraps en pitabroodjes

Welk beleg bied je momenteel aan?

Los beleg	Betere keuze	
Weekkeuze	Dagkeuze	Schijf van Vijf
Hartig beleg	Hartig beleg	Hartig beleg
(Vegetarische) Vleeswaren, vis en ei ☐ Vegetarische vleeswaren, zoals meer dan 1 plakje vegetarische kipfilet of ham ☐ Vegetarische frituursnacks, zoals vegetarische frikandel of kroket ☐ Falafelballetjes, vegetarische balletjes en vegetarische nuggets ☐ Kant-en-klare vleesvervangers, zoals vegetarische worst of schnitzel ☐ Bewerkt vlees, zoals salami, rauwe ham, worst, gehaktbal, hamburger of shoarma ☐ Frituur- en ovensnacks zoals kroket, frikandel, kaassoufflé of bamischijf	(Vegetarische) Vleeswaren, vis en ei ☐ Vegetarische vleeswaren zoals 1 plakje vegetarische kipfilet of ham ☐ 1 plakje magere vleeswaren, zoals kalkoenfilet of ham	(Vegetarische) Vleeswaren, vis en ei ☐ Tofu of tempéereepjes ☐ Ei, gebakken of gekookt ☐ Roerei en omelet ☐ Vis, zoals makreel, sardines of (gerookte) zalm ☐ Gebakken kipfilet

Betere keuze

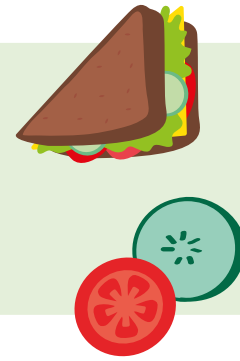
Weekkeuze	Dagkeuze	Schijf van Vijf
Hartig beleg	Hartig beleg	Hartig beleg
Broodsalades en smeerbaar beleg <ul style="list-style-type: none"> ☐ Meer dan 20 gram (vegetarische) paté en smeerworst ☐ Meer dan 20 gram (vegetarische) broodsalades, zoals kipsatésalade, kip-kerriesalade, eiersalade, tonijnsalade en zalmsalade 	Broodsalades en smeerbaar beleg <ul style="list-style-type: none"> ☐ 20 gram (vegetarische) paté en smeerworst ☐ Bonenspread, zoals hummus ☐ 20 gram (vegetarische) broodsalades, zoals kipsatésalade, kip-kerriesalade, eiersalade, tonijnsalade en zalmsalade 	Broodsalades en smeerbaar beleg <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bonenspread met weinig zout, zoals hummus met weinig zout ☐ (Scrambled) tofu ☐ Groente, zoals gegrilde aubergine, komkommer, tomaat en sla ☐ Groentespreads met weinig zout
(Plantaardige) Kaas <ul style="list-style-type: none"> ☐ Plantaardige kaas of spread ☐ 48+ kaas ☐ 45+ kaas ☐ Feta ☐ Brie 	(Plantaardige) Kaas <ul style="list-style-type: none"> ☐ 35+ kaas 	(Plantaardige) Kaas <ul style="list-style-type: none"> ☐ 10+, 20+ en 30+ kaas ☐ Mozzarella ☐ Zachte geitenkaas ☐ Hüttenkäse ☐ Smeerkaas 30+ ☐ Light zuivelspread
Beleg met noten <ul style="list-style-type: none"> ☐ Pindakaas met toegevoegd zout of suiker 		Beleg met noten <ul style="list-style-type: none"> ☐ 100% pindakaas ☐ 100% notenpasta, zoals cashewnotenpasta of amandelpasta ☐ 100% zadenpread, zoals tahini, pompoenpitpasta of zonnebloempitpasta
Zoet beleg	Zoet beleg	Zoet beleg
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Chocoladepasta ☐ Porties van meer dan 15 gram hagelslag, jam, fruitspread, appelstroop of honing 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Porties van 15 gram hagelslag, jam, fruitspread, appelstroop of honing 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Fruitspreads met weinig suiker, zoals aardbeienspread of bosvruchtenspread ☐ Plakjes fruit, zoals plakjes aardbei, peer, appel of banaan
Boter en bereidingsvetten	Boter en bereidingsvetten	Boter en bereidingsvetten
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Roomboter ☐ Harde margarine ☐ Kokosvet 		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Zachte margarine en halvarine ☐ Vloeibare margarine en bak- en braadproducten ☐ Plantaardige olie, zoals olijf- of zonnebloemolie

Hulp nodig bij het invullen? Check of jouw product in de Schijf van Vijf staat met de Voedingscentrum-app 'Kies Ik Gezond'.

Een beter belegd broodje maak je door te kiezen voor:

- Volkoren of bruinbrood
- Beleg uit de Schijf van Vijf
- Margarine of halvarine en/of bereid met vloeibaar bak- en braadvet
- Optioneel aangevuld met 1 dagkeuze topping, zoals 1 eetlepel muhammara, gezouten nootjes, olijven, kappertjes of pesto

Hoeveel betere keuze* belegde broodjes bied je op momenteel aan?

- Weinig tot geen betere keuzes
- Minder dan de helft is een betere keuze
- Ongeveer de helft is een betere keuze
- Meer dan de helft is een betere keuze
- (Bijna) alleen betere keuzes

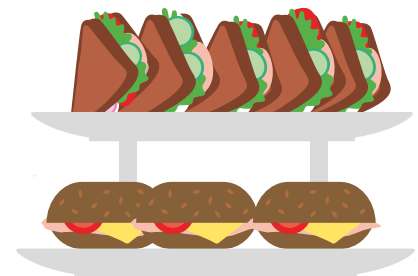
Hoeveel betere keuze* belegde broodjes wil je gaan aanbieden?

- (Bijna) geen betere keuzes
- Minder dan de helft is een betere keuze
- Ongeveer de helft is een betere keuze
- Meer dan de helft is een betere keuze
- (Bijna) alleen betere keuzes

* Betere keuzes zijn producten in de Schijf van Vijf en dagkeuzes

Aan de slag

Welke betere keuze belegde broodjes wil je toevoegen aan je assortiment en/of welke weekkeuzes wil je minder aanbieden:

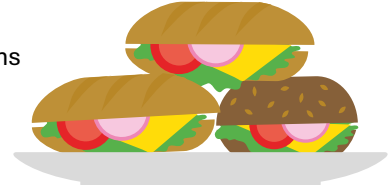

5x quick wins voor een gezonder en duurzamer broodaanbod

Hieronder vind je 5 quick wins om je aanbod belegde broodjes te verbeteren. Soms heeft een bepaalde quick win vooral gezondheidswinst, zoals het vervangen van witbrood door volkorenbrood. En soms heeft een quick win vooral duurzaamheidswinst, zoals het aanbieden van meer belegde broodjes met spreads van bonen of peulvruchten in plaats van vlees en/of kaas.

Vink bij de quick wins die je al toepast 'Doen we al' aan. Pas je ze nu nog niet toe, maar misschien wel in de toekomst? Vink dan 'Willen we doen' aan. Bij de quick wins die niet aansluiten op jouw locatie kun je kiezen voor 'Niet van toepassing'.

	Doen we al	Willen we doen	N.v.t.
1 Volkoren of bruin brood is de standaard.	☐	☐	☐
2 Belegde broodjes bevatten groente en/of fruit.	☐	☐	☐
3 Het aanbod aan bewerkt en rood vlees als broodbeleg is beperkt.	☐	☐	☐
4 Minimaal 1 van de belegde broodjes is plantaardig én een betere keuze.*	☐	☐	☐
5 Dierlijke producten hebben een topkeurmerk. <ul style="list-style-type: none"> Vlees(waren): biologisch en/of het Beter Leven-keurmerk met 2 of 3 sterren. Kaas: biologisch en/of het Beter Leven-keurmerk of het On the way to PlanetProof-keurmerk. Vis: het MSC- of ASC-keurmerk. Ei: biologisch en/of het Beter Leven keurmerk met 2 of 3 sterren of het On the way to PlanetProof-keurmerk. 	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐

* Betere keuzes zijn producten in de Schijf van Vijf en dagkeuzes

Aan de slag

Heb je één of meerdere vinkjes gezet bij 'Willen we doen'? Vul dan in met welke quick win(s) je als eerst aan de slag wil en bespreek het binnen je organisatie.

Snacks

Welke snacks bied je momenteel aan?

Let bij de snacks op of ze voldoen aan de criteria voor een dagkeuze.

De criteria voor een dagkeuze is: niet meer dan 75 kcal, 1,7 g verzadigd vet en 0,5 g zout.

Betere keuze

Weekkeuze	Dagkeuze	Schijf van Vijf
Zoete snacks <ul style="list-style-type: none"> ☐ Pakje tussendoorkeuken ☐ Grote voorverpakte ontbijtkoek ☐ Gevulde koek ☐ Roze koek ☐ Stroopwafel ☐ Suikerwafel ☐ Donut ☐ Pannenkoek of poffertjes van witte bloem ☐ Plakje cake ☐ Appelflap ☐ Stuk taart/plak cake ☐ Muffin ☐ Brownie 	Zoete snacks <ul style="list-style-type: none"> ☐ Klein koekje, zoals speculaasje of biscuitje 	Zoete snacks <ul style="list-style-type: none"> ☐ Appel ☐ Banaan ☐ Peer ☐ Sinaasappel ☐ Mandarijn ☐ Druiven ☐ Kiwi ☐ Volkoren pannenkoek van halfvolle melk zonder zout of suiker
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Grote portie snoep ☐ Zak snoep ☐ Lolly 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Een paar snoepjes, zoals dropjes of winegums ☐ Mini uitdeelzakje snoepjes ☐ Kleine lolly 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Gedroogd fruit (max. 20 gram) zonder toegevoegd suiker
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Mueslireep ☐ Chocoladereep ☐ Candybar 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Klein stukje chocolade 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Repen van noten (max. 25 gram), volkoren granen zoals muesli, havermout en/of gedroogd fruit (max. 20 gram), zonder suiker en/of zout
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Waterijsje (meer dan 55 ml) ☐ Meer dan een bolletje roomijs ☐ Meer dan een bolletje sorbetijs 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Waterijsje (niet meer dan 55 ml) ☐ Een bolletje sorbetijs ☐ Een bolletje yoghurtijs 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ijsjes van 100% bevroren fruit en/of halfvolle zuivel ☐ Magere of halfvolle zuivel met fruit en/of volkorengranen ☐ Smoothie-bowl van magere of halfvolle zuivel, gepureerd fruit en/of volkoren granen

Betere keuze		
Weekkeuze	Dagkeuze	Schijf van Vijf
Hartige snacks ☐ Zakje chips ☐ Zakje popcorn ☐ Noten met zout of suiker ☐ Borrelnoten ☐ (Vegetarisch) saucijzenbroodje ☐ (Vegetarisch) worstenbroodje ☐ Kaasbroodje ☐ Ham- en/of kaascroissant	Hartige snacks ☐ Klein uitdeelzakje zoete of zoute popcorn	Hartige snacks ☐ Popcorn zonder zout of suiker ☐ Noten, zaden of pitten zonder zout of suiker (max 25 gram) ☐ Mix van noten (max 25 gram) met gedroogd fruit (max. 20 gram), zoals studentenhaver ☐ Snackgroenten, zoals snoep-tomaatjes, snackkomkommer en snackpaprika ☐ Gedroogde/geroosterde kikkererwten met kruiden of specerijen
☐ (Vegetarische) kroket of frikandel ☐ (Vegetarische) bitterballen ☐ Loempia ☐ Friet uit de frituur	☐ (Vegetarische) knakworst	☐ Gebakken vis (minimaal 70% vis) ☐ Garnalen ☐ Friet uit de airfryer of oven zonder zout
☐ Tosti van wit brood ☐ Tosti van wit/bruin brood met 48+ kaas		☐ Tosti van volkoren of bruin brood, met 30+ kaas

Hulp nodig bij het invullen? Check of jouw product in de Schijf van Vijf staat met de Voedingscentrum-app 'Kies Ik Gezond'.

Hoeveel betere keuze* snacks bied je op dit moment aan?

- Weinig tot geen betere keuzes
- Minder dan de helft is een betere keuze
- Ongeveer de helft is een betere keuze
- Meer dan de helft is een betere keuze
- (Bijna) alleen betere keuzes

Hoeveel betere keuze* snacks wil je gaan aanbieden?

- Weinig tot geen betere keuzes
- Minder dan de helft is een betere keuze
- Ongeveer de helft is een betere keuze
- Meer dan de helft is een betere keuze
- (Bijna) alleen betere keuzes

* Betere keuzes zijn producten in de Schijf van Vijf en dagkeuzes

Aan de slag

Welke betere keuze snacks wil je toevoegen aan je assortiment en/of welke weekkeuze snacks wil je minder aanbieden:

5x quick wins voor een gezonder en duurzamer snackaanbod

Hieronder vind je 5 quick wins om je aanbod snacks te verbeteren. Soms heeft een bepaalde quick win vooral gezondheidswinst, zoals het bereiden van snacks in de airfryer. En soms heeft een quick win vooral duurzaamheidswinst, zoals het aanbieden van plantaardige snacks.

Vink bij de quick wins die je al toepast 'Doen we al' aan. Pas je ze nu nog niet toe, maar misschien wel in de toekomst? Vink dan 'Willen we doen' aan. Bij de quick wins die niet aansluiten op jouw locatie kun je kiezen voor 'Niet van toepassing'.

	Doen we al	Willen we doen	N.v.t.
1 Er is volop (snack)groente en/of fruit beschikbaar en makkelijk te eten, bijvoorbeeld schoongemaakt en voorgesneden.	☐	☐	☐
2 Het aantal (verschillende soorten) weekkeuze snacks is beperkt.	☐	☐	☐
3 Er worden kleine porties van weekkeuze snacks aangeboden zoals friet, snoep, chips en ijs. De kleine portie is de standaard.	☐	☐	☐
4 Minimaal één van de hartige snacks is plantaardig.	☐	☐	☐
5 Hartige snacks, zoals bitterballen en loempia's, worden in de airfryer of oven bereid.	☐	☐	☐

Aan de slag

Heb je één of meerdere vinkjes gezet bij 'Willen we doen'? Vul dan in met welke quick win(s) je als eerst aan de slag wil en bespreek het binnen je organisatie.

Stappen voor gezondere en duurzamere gerechten

Kies hieronder welke stappen je kan zetten om je gerechten duurzamer en gezonder te maken. Ga bijvoorbeeld van een product buiten de Schijf van Vijf naar binnen de Schijf van Vijf of van vlees naar vegetarisch.

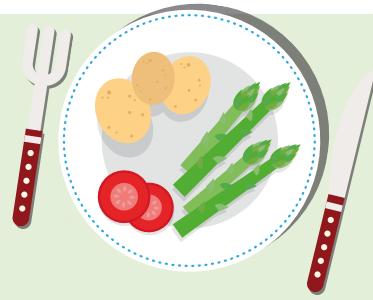
	Doen we al	Willen we doen	N.v.t.
Van witte graanproducten zoals witte pasta, rijst en wraps, naar volkoren graanproducten zoals volkorenpasta, volkorenwraps en zilvervliesrijst.	☐	☐	☐
Van rood en bewerkt vlees zoals hamburgers, vleeswaren en worst, naar wit en onbewerkt vlees, zoals kipfilet, kalkoenfilet en (extra) mager rundergehakt of vis.	☐	☐	☐
Van vlees of kaas naar tofu, ei, noten of peulvruchten zoals bonen, linzen en kikkererwten of een kant-en-klare vleesvervanger.	☐	☐	☐
Van een grote portie vlees, vis of kaas naar een kleine portie vlees, vis of kaas.	☐	☐	☐
Van volle zuivel naar magere, halfvolle of light zuivel.	☐	☐	☐
Van 48+ kaas naar 30+ kaas.	☐	☐	☐
Van alleen dierlijke zuivel naar ook plantaardige opties zoals sojayoghurt en haverdrink.	☐	☐	☐
Van een dierlijk product zonder topkeurmerk naar een dierlijk product met topkeurmerk.*	☐	☐	☐
Van hard vet of roomboter naar olie of vloeibaar vet.	☐	☐	☐
Van producten uit de frituur naar producten uit de oven of airfryer.	☐	☐	☐
Van groente en fruit in blik of pot met toegevoegd suiker of zout naar groente en fruit zonder toegevoegd suiker en zout.	☐	☐	☐
Van weinig naar veel klimaatvriendelijk of seizoens groente en fruit.	☐	☐	☐
Van gezouten noten naar ongezouten noten.	☐	☐	☐

*Topkeurmerken:

- Vlees: biologisch en/of het Beter Leven-keurmerk met 2 of 3 sterren.
- Vis: het MSC- of ASC-keurmerk.
- Kaas: biologisch en/of het Beter Leven-keurmerk of het On The Way To PlanetProof-keurmerk.
- Ei: biologisch en/of het Beter Leven-keurmerk met 2 of 3 sterren of het On The Way To PlanetProof-keurmerk.

Een beter gerecht maak je door te kiezen voor:

- Groente
  - Kleine maaltijd minimaal 75 gram
  - Grote maaltijd minimaal 150 gram
- Volkoren graanproducten, aardappelen en/of peulvruchten
- Bereid met vloeibaar bak- en braadvet of olie

Optioneel aangevuld met: vegetarisch product, vis, onbewerkt vlees (maximaal 100 gram), andere producten uit de Schijf van Vijf, maximaal twee dagkeuzes zoals 2 eetlepels saus of topping.

Aan de slag

Heb je één of meerdere vinkjes gezet bij 'Willen we doen'? Vul dan in met welke stappen je als eerst aan de slag wil en bespreek het binnen je organisatie.

5x quick wins voor gezondere en duurzamere gerechten

Hieronder vind je 5 quick wins om je aanbod van gerechten te verbeteren. Soms heeft een bepaalde quick win vooral gezondheidswinst, zoals het vervangen van witte rijst voor zilvervliesrijst. En soms heeft een quick win vooral duurzaamheidswinst, zoals het aanbieden van dierlijke producten met een topkeurmerk.

Vink bij de quick wins die je al toepast 'Doen we al' aan. Pas je ze nu nog niet toe, maar misschien wel in de toekomst? Vink dan 'Willen we doen' aan. Bij quick wins die niet aansluiten op jouw locatie kun je kiezen voor 'Niet van toepassing'.

	Doen we al	Willen we doen	N.v.t.
1 Volkorenproducten zoals volkorenpasta en zilvervliesrijst zijn de standaard.	☐	☐	☐
2 Het aantal gerechten met (rood en bewerkt) vlees is beperkt en minimaal 1 gerecht is plantaardig.	☐	☐	☐
3 Plantaardige gerechten zijn goedkoper. Een dierlijk product kan worden toegevoegd voor een meerprijs.	☐	☐	☐
4 Gerechten bevatten standaard groente en/of fruit (minimaal 75 gram groente voor een kleine maaltijd, minimaal 150 gram groente bij een grote maaltijd).	☐	☐	☐
5 Van gerechten worden verschillende porties aangeboden.	☐	☐	☐

Aan de slag

Heb je één of meerdere vinkjes gezet bij 'Willen we doen'? Vul dan in met welke quick win(s) je als eerst aan de slag wil en bespreek het binnen je organisatie.

5x quick wins om gezonde en duurzame keuzes makkelijk te maken

Hieronder vind je 5 quick wins die je gasten helpen om gezondere en duurzamere keuzes te maken op jouw locatie. Hoe meer quick wins, hoe gemakkelijker het wordt voor je gasten om gezond en duurzaam te kiezen.

Soms geeft een bepaalde quick win vooral gezondheidswinst, denk aan het goedkoper aanbieden van een betere keuze zoals fruit. En soms heeft een quick win vooral duurzaamheidswinst, zoals het promoten van bepaalde plantaardige producten.

Vink bij de quick wins die je al toepast 'Doen we al' aan. Pas je ze nu nog niet toe, maar misschien wel in de toekomst? Vink dan 'Willen we doen' aan. Bij de quick wins die niet aansluiten op jouw locatie kun je kiezen voor 'Niet van toepassing'.

	Doen we al	Willen we doen	N.v.t.
1 Op de balie, bij de kassa en in automaten staan betere keuzes* op opvallende plaatsen. Bijvoorbeeld op ooghoogte, vooraan of op een verhoging.	☐	☐	☐
2 Betere keuzes zijn volop aanwezig op de menukaart en/of prijslijst.	☐	☐	☐
3 Betere keuzes zijn goedkoper.	☐	☐	☐
4 Acties, zoals promoties en reclame, worden vooral gedaan op: <ul style="list-style-type: none"> • Betere keuzes • Plantaardige producten	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐
5 Als een sponsor eten of drinken weggeeft of verkoopt, dan is dat een betere keuze.	☐	☐	☐

* Betere keuzes zijn producten in de Schijf van Vijf en dagkeuzes.

Aan de slag

Heb je vinkjes gezet bij 'Willen we doen'? Beschrijf hiernaast met welke quick wins je als eerst aan de slag wil en bespreek het binnen je organisatie.

5x quick wins om voedselverspilling te verminderen

Hieronder vind je 5 quick wins die helpen om voedselverspilling op jouw locatie tegen te gaan. Voedselverspilling voorkomen levert duurzaamheidswinst op, is beter voor het milieu en het bespaart geld. Het doel in Nederland is om 50% minder voedsel te verspillen in 2030. Als aanbieder van eten en drinken kun je verschil maken.

Vink bij de quick wins die je al toepast 'Doen we al' aan. Pas je ze nu nog niet toe, maar misschien wel in de toekomst? Vink dan 'Willen we doen' aan. Bij de quick wins die niet aansluiten op jouw locatie kun je kiezen voor 'Niet van toepassing'.

	Doen we al	Willen we doen	N.v.t.
1 Voedselverspilling wordt gemeten en intern besproken.	☐	☐	☐
2 De inkoop en/of hoeveelheid van verse producten wordt aangepast aan de omstandigheden, zoals het weer, vakanties en einde van de pauze of werkdag.	☐	☐	☐
3 Reststromen worden verwerkt in gerechten als soep, salade, quiche, omelet of croutons.	☐	☐	☐
4 Producten worden (zo veel mogelijk) gebruikt vóór het verstrijken van de houdbaarheidsdatum, door o.a. de voorraad regelmatig te checken en nieuwe producten achter oude te zetten. Bij producten met een 'tenminste houdbaar tot'-datum (THT), zoals zuivel, pasta, zoet beleg, wordt eventueel de 'kijk, ruik en proef'-methode gehanteerd.	☐	☐	☐
5 Producten waarvan de houdbaarheidsdatum bijna verstrijkt en/of beperkt houdbare verse producten worden richting sluitingstijd met minimaal 25% korting aangeboden.	☐	☐	☐

Aan de slag

Heb je vinkjes gezet bij 'Willen we doen'? Beschrijf met welke quick wins je als eerst aan de slag wil en bespreek het binnen je organisatie.

